

Értékelkötelezettség és jogtudomány (konferencia koncepció)

A jogtudományi viták egyik legnagyobb kihívása az értékelkötelezettségek tisztázása. Miért kérdéses a jogtudományban az értékelkötelezettségeink helye? Talán azért, mert a jogtudományi diskurzusban gyakran abban sincs egyetértés, hogy milyen is a jogtudomány jellege, mi a szerepe, feladata, továbbá melyek azok a beszédmódok, amelyekben ez kifejeződhet, és mikortól veszti el tudományos jellegét egy-egy okfejtés.

Nem véletlen, hogy a jogtudós legitim szerepfelfogásaiban sem értünk egyet. Pártatlan elemző? A jog lehető legjobb igazolására törekvő konstruktív javaslattevő, vagy kritikus-leleplező? Ezek a beállítódások a modern jogtudományi gondolkodás általános típusai közé tartoznak, és összeköthetők bizonyos jogelméleti irányzatokkal is.

Az általános szerepfelfogások különös gyakorlati jelentőséget kapnak, amikor a jogtudós és a közhatalom viszonyára kérdezzük rá, mert abban a kérdésben is mély véleménykülönbségek osztják meg a jogtudományi viták résztvevőit, hogy miként ragadható meg a jogtudós és a közhatalomgyakorlás helyes viszonya.

Ez a kérdés különös élességgel vetődik fel olyan politikai helyzetekben, amikor a jognak antagonisztikus politikai ellentétet kellene áthidalnia, és a jogalkotó hatalom egyoldalú politikai célok szolgálatába állítja - jellemzően - a közjogot. Miképpen viszonyulhat a jogtudós az ehhez hasonló helyzetekhez? Meddig tartható fenn a kizárólag elemzésre fókuszáló perspektíva, és meddig lehet észszerűen konstruktív értelmező javaslatokat betervezni? Mikortól lehet igazolt a fennálló rendszerhez való szkeptikus viszony? Milyen hatással lehet a jogról való általános felfogásainkra, hogy ilyen vitákba kell bocsátkoznunk?

A jogtudományi perspektíva szükségszerűen értékelkötelezett? Ha igen, mi lehet ennek a következménye a jogtudomány tudományos mivolta és módszertana szempontjából? Mi az intézményes következménye annak, ha a jogtudomány nem felel meg a tudományosság bevett mércéinek? Mi a dogmatikai jogtudomány szerepe ebben a helyzetben? Van-e különbség egy jogállam és egy diktatúra jogtudománya között? Milyen analitikai jelentősége van a gonosz jog kategóriájának? Van-e értékmentes empirikus kutatás a jogban? Milyen változatai lehetnek az egyet nem értéseknek a joggal kapcsolatos empirikus kutatásokkal kapcsolatban? Hogyan lehet leírni az interpretív jogelméletek és a joggal kapcsolatos empirikus kutatások viszonyát?